

Brüssel, 6. märts 2026
(OR. en)

7066/26

CORDROGUE 32
SAN 128
COSI 42
RELEX 324
EUDA
EUROPOL

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	5. märts 2026
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	6433/26
Teema:	Nõukogu järelused ELi narkootikumidealase strateegilise raamistiku kohta

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järelused ELi narkootikumidealase strateegilise raamistiku kohta, mille nõukogu (justiits- ja siseküsimused) kiitis heaks oma 5. märtsil 2026 toimunud 4159. istungil.

Nõukogu järeldused
ELi narkootikumidealase strateegilise raamistiku kohta

1. Euroopa seisab ebaseadusliku uimastikaubanduse ja ebaseaduslike uimastite tarvitamisega seoses silmitsi märkimisväärsede tervise-, sotsiaal-, julgeoleku- ja haldusprobleemidega. Kasvavad, keerukad ja vägivaldsed uimastiturud mõjutavad meie ühiskonna turvalisust ja julgeolekut ning suurendavad uimastitega seotud kahju, sealhulgas üleannustamist, nakkushaiguste levikut, uimastitega seotud kuritegevust ja keskkonnaseisundi halvenemist, destabiliseerides seeläbi kogukondi ja kurnates avaliku sektori ressursse. Uimastitarbimine ja ebaseaduslik uimastikaubandus põhjustavad ELis jätkuvalt tõsiseid tervise- ja julgeolekuprobleeme. Tekkinud uimastiolukord mõjutab eriti noori ja neid värvatakse üha enam organiseeritud kuritegevusse. Demokraatia ja õigusriik on ohus, kuna korruptsioon ja organiseeritud kuritegelike rühmituste imbumine seaduslikku majandusse on võtnud seninägematud mõõtmed.
2. Selleks, et käsitleda neid kasvavaid probleeme, mis on seotud uimastitarbimisega, sellega kaasneva kahjuga ja ebaseadusliku uimastikaubandusega, esitas komisjon ELi narkostrategia teemalise teatise¹, mis tugineb endise ELi narkostrategia² ja selle 2021.–2025. aasta tegevuskava³ hindamisele⁴.
3. Teatis ELi narkostrategia kohta on nõukogu ja komisjoni n-ö koosloometöö tulemus. Selles võetakse arvesse uimastipoliitika eest vastutavas nõukogu ettevalmistavas organis toimunud spetsiaalsete seminaride väljundeid ning teabevahetust liikmesriikidega ja ELi asutustega, eelkõige Euroopa Liidu Uimastiameti (EUDA) ja Europoliga, samuti kodanikuühiskonnaga.

¹ Dok 15573/25.

² Dok 14178/20.

³ Dok 9819/21.

⁴ Dok 11320/25 + ADD 1.

4. Uus ELi narkootikumidealane strateegiline raamistik koosneb ELi narkostrategiast ja tulevases rakendusraamistikust. Nõukogu toetab komisjoni teatist ELi narkostrategia kohta, võttes arvesse järgmisi elemente (edaspidi „strateegia“). Strateegias lähenetakse ELi uimastipoliitikale ambitsioonikalt ja määratakse kindlaks selle valdkonna peamised poliitilised prioriteedid.
5. Strateegia põhineb ELi ja selle liikmesriikide pikaajalisel pühendumusel tõenditel põhinevale lähenemisviisile, mille abil tegeletakse kõigi uimastiprobleemi aspektidega kogu valitsemissektorit ja kogu ühiskonda hõlmava käsitle alusel, tasakaalustades uimastite pakkumise ja nõudluse ning uimastitega seotud kahju vähendamist ning tagades kohaliku, riikliku, ELi ja rahvusvahelise tasandi vahel maksimaalse koostoime ja vastastikuse täiendavuse. ELi narkootikumidealase strateegilise raamistiku eesmärk on kaitsta ja parandada ühiskonna ja üksikisikute heaolu, edendada rahvatervishoidu, pakkuda ühiskonnale kõrget julgeolekutaset ning suurendada valmisolekut uimastitega seotud tervise- ja julgeolekuohtude ennetamiseks ja neile reageerimiseks.
6. ELi narkootikumidealases strateegilises raamistikus kinnitatakse taas, et on oluline austada ELi väärtusi, rahvusvahelist õigust ja inimõigusi, millest kõigest juhitudakse raamistiku eri aspektide rakendamisel⁵. Strateegia on kooskõlas ELi ülemaailmsete kohustustega, näiteks ÜRO kestliku arengu tegevuskavaga aastani 2030. Uimastipoliitika kavandamisel, rakendamisel, seiramisel ja hindamisel tuleb tagada kodanikuühiskonna, sealhulgas kogukonnaorganisatsioonide ning jätkuva ja varasema kogemusega inimeste, samuti akadeemiliste ringkondade ja teadusringkondade sisuline kaasamine.

⁵ ELi narkootikumidealase raamistiku puhul austatakse ELi õiguse aluspõhimõtteid ja kaitstakse ELi alusväärtusi, austades Euroopa inimõiguste konventsiooni ja ELi põhiõiguste hartat: austust inimväärikuse, vabaduse, demokraatia, võrdsuse, solidaarsuse, õigusriigi ja inimõiguste vastu. Samuti põhineb see rahvusvahelisel õigusel, asjakohastel Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) konventsioonidel (1961. aasta narkootiliste ainete ühtne konventsioon, mida on muudetud 1972. aasta protokolliga, 1971. aasta psühhotroopsete ainete konventsioon ning 1988. aasta narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku ringluse vastane ÜRO konventsioon), mis moodustavad rahvusvahelise õigusraamistiku ebaseaduslike uimastite probleemiga tegelemiseks, ning inimõiguste ülddeklaratsioonil.

7. Seoses ELi uimastipoliitika välismõõtmega peaks EL jätkama oma võtmetähtsusega rahvusvaheliste partneritega tehtava koostöö arendamist ja tugevdamist tulemuslike dialoogide, suutlikkuse suurendamise ja tõhustatud operatiivkoostöö kaudu, tagades, et ta kõneleb ühel häälel, ning viisil, mis on kaalul olevaid huve arvestades asjakohane: mitmepoolsel tasandil ja eelkõige narkootiliste ainete komisjonis, otsese panustamise kaudu ELi-CELACi uimastialase koordineerimis- ja koostöömehhanismi raames, ELi ja CLASI⁶ dialoogi kaudu ning ELi kahepoolsete dialoogide kaudu Brasiilia, Kesk-Aasia, Hiina, Colombia, idapartnerluse, USA ja Lääne-Balkaniga.
8. On tingimata vaja, et strateegia rakendamisel järgitaks ELi institutsioonide vahel välja kujunenud tavadid, sealhulgas seoses ettevalmistava töö ja eesistumistega, muu hulgas ELi uimastidialoogide puhul ja uute uimastidialoogide kavandamisel ning justiits- ja siseküsimuste dialoogide puhul. Samuti tuleb rakendamisel austada ELi asutuste volitusi ning rakendamine ei tohi mõjutada tulevasi arutelusid nende volituste muutmise üle.
9. Ilma et see mõjutaks järgmise mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavaid läbirääkimisi, tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta vajadust piisavate vahendite järele strateegia kõigi eesmärkide elluviimiseks. Vahendid tuleks eraldada proportsionaalselt nende strateegiliste prioriteetide, valdkondade ja meetmete jaoks, mille abil kõige tõenäolisemalt saavutatakse strateegia eesmärgid. Kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku puhul tuleks strateegias kindlaks määratud prioriteetide rahastamise vahendid eraldada ELi valdkonnaülestest rahastamisallikatest, eeskätt Sisejulgeolekufondist, programmist „EL tervise heaks“, programmi „Euroopa horisont“ teadusuuringute osast, ühtekuuluvuspoliitika fondidest, programmist „Digitaalne Euroopa“ ning õiguste ja väärtuste programmist.

⁶ Ladina-Ameerika sisejulgeoleku komitee.

10. Strateegia rakendamiseks ja ELi narkootikumidealase strateegilise raamistiku täiendamiseks koostab nõukogu komisjoni, Euroopa välisteenistuse, EUDA ja Europoli toetusel järeldused rakendusraamistiku kohta, mis hõlmab kõiki strateegia strateegilisi prioriteete⁷ ühes konkreetsete kohustustega. Ebaseadusliku uimastikaubandusega seotud kasvavate probleemide lahendamiseks esitas komisjon teatise, milles käsitletakse ELi tegevuskava võitluseks ebaseadusliku uimastikaubanduse vastu⁸. Nõukogu võtab selle väljapakutud ELi tegevuskava, mis võiks moodustada osa rakendusraamistikust, teadmiseks. Nõukogu vaatab komisjoni väljapakutud ELi tegevuskava võitluseks ebaseadusliku uimastikaubanduse vastu läbi, pidades silmas selle võimalikku heakskiitmist rakendusraamistiku osana.
11. ELi narkootikumidealase strateegilise raamistiku rakendamine peaks kogu valitsemissektorit ja kogu ühiskonda hõlmava käsitluse kaudu hõlbustama uimastipoliitikate koostoimet ja järjepidevust ELi ja riiklikul tasandil. Komisjon, võttes arvesse liikmesriikide ja Euroopa välisteenistuse esitatud ning EUDA-lt, Europolilt ja muudelt ELi asutustelt ja ELi organitelt saadavat teavet, peaks ELi narkootikumidealase strateegilise raamistiku rakendamise üle järelevalvet tegema. Arvestades ELi ja riikide tasandi põimunud pädevusi, on tihe koostöö ja koordineerimine selles valdkonnas hädavajalik. Koordineerimise hõlbustamiseks ja vajalike poliitiliste järelmeetmete, sealhulgas järelevalve võimaldamiseks peaksid komisjon, ELi nõukogu eesistujariik ja horisontaalne narkootikumide töörühm, mis on uimastipoliitika eest vastutav nõukogu ettevalmistav organ, tegema omavahel tihedat koostööd.

⁷ Strateegia sisaldab prioriteete, mis põhinevad viiel sambal: 1) valmisoleku ja reageerimise parandamine, 2) rahvatervise kaitse, 3) julgeoleku parandamine ja ühiskonna kaitse, 4) riskide ja kahjude käsitlemine, 5) tugevate partnerluste loomine.

⁸ Dok 16353/25.

12. Nõukogu kutsub komisjoni üles koostama liikmesriikide, Euroopa välisteenistuse, EUDA, Europol, muude asjaomaste ELi institutsioonide, asutuste ja organite ning kodanikuühiskonna esitatud teavet arvesse võttes uue ELi narkootikumidealase strateegilise raamistiku rakendamise kohta üldaruande. See aruanne peaks võimaluse korral põhinema konkreetsetel, standarditud, võrreldavatel, korrapäraselt ajakohastatavatel ja mõõdetavatel näitajatel, mille esitab EUDA ja mis lisatakse rakendusraamistikku. Kõnealune aruanne tehakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule kättesaadavaks niipea kui võimalik ning hiljemalt 2032. aasta lõpuks, et seda saaks asjaomastel foorumitel ja eelkõige horisontaalses narkootikumide töörühmas arutada. Need arutelud tuleks võtta aluseks ELi uimastipoliitika edasise arengu, ja kui see on vajalik, tulevase ELi narkootikumidealase strateegilise raamistiku kavandamisele ELi ja selle liikmesriikide vahelise koostöö raames kooskõlas nende vastavate pädevustega.
